

VIỆT NAM BAN HÀNH LUẬT THUẾ THU NHẬP DOANH NGHIỆP MỚI

Nguyễn Hữu Hoài

RUSSIN & VECCHI

Tel: (84-28) 3824-3026

Email: NHHoai@russinvecchi.com.vn

Web: www.russinvecchi.com.vn

Luật thuế thu nhập doanh nghiệp (“TNDN”) hiện hành được ban hành vào năm 2008 và đã được sửa đổi bốn lần vào các năm 2013, 2014, 2020 và 2022. Ngày 14 tháng 6 năm 2025, Quốc hội đã thông qua Luật Thuế Thu nhập Doanh nghiệp mới (“**Luật Mới**”). Luật này sẽ thay thế Luật hiện hành kể từ ngày 1 tháng 10 năm 2025. Bài viết này tóm tắt các điểm chính của Luật Mới.

Tổng quan: Luật Mới bao gồm 20 điều mới, quy định về người nộp thuế, thu nhập chịu thuế, thu nhập được miễn thuế, phương pháp tính thuế TNDN và các ưu đãi thuế. Một số quy định trước đây được điều chỉnh bởi các văn bản dưới luật nay đã được đưa vào Luật Mới, đồng thời một số quy định mới cũng được bổ sung hoặc sửa đổi. Luật Mới đưa ra các nguyên tắc thuế chung. Nhiều điều khoản sẽ được Chính phủ hướng dẫn chi tiết cụ thể trong các văn bản dưới luật, bao gồm: Điều 2 (*người nộp thuế*), Điều 3 (*Thu nhập chịu thuế*), Điều 4 (*Thu nhập được miễn thuế*), Điều 8 (*Doanh thu*), Điều 11 (*Phương pháp tính thuế TNDN*), Điều 11 (*Miễn, giảm thuế*), và Điều 16 (*Chuyển lỗ*). Chính phủ sẽ ban hành các quy định cụ thể để hướng dẫn chi tiết các điều khoản này.

Người nộp thuế: Khái niệm “người nộp thuế” đã được mở rộng. Các doanh nghiệp nước ngoài không có cơ sở thường trú (“CSTT”) tại Việt Nam sẽ phải chịu thuế TNDN nếu thực hiện giao dịch điện tử xuyên biên giới hoặc cung cấp hàng hóa, dịch vụ tại Việt Nam thông qua nền tảng số. Sửa đổi này phù hợp với Luật Quản lý Thuế được sửa đổi vào tháng 3 năm 2025.

Khái niệm Cơ sở thường trú: Khái niệm cơ sở thường trú đã được mở rộng. Cụ thể, doanh nghiệp nước ngoài được coi là có CSTT tại Việt Nam nếu thực hiện bán hàng hoặc cung cấp dịch vụ tại Việt Nam thông qua nền tảng thương mại điện tử hoặc kỹ thuật số. Việc mở rộng khái niệm này nhằm tăng thu ngân sách từ các giao dịch kỹ thuật số xuyên biên giới.

Thu nhập chịu thuế: Luật Mới hợp nhất nhiều loại thu nhập chịu thuế trước đây được quy định tại các văn bản dưới luật. Điểm đáng chú ý là thu nhập chịu thuế của doanh nghiệp nước ngoài bao gồm toàn bộ thu nhập có nguồn gốc từ Việt Nam, không phụ thuộc vào địa điểm tiến hành kinh doanh. Luật cũng quy định Chính phủ sẽ hướng dẫn việc tính thuế đối với thu nhập có nguồn gốc từ Việt Nam, bao gồm cả việc áp dụng thuế suất dựa trên doanh thu thay vì lợi nhuận. Điều này có nghĩa là khoản tiền thu được (không phải lãi vốn) từ các giao dịch mua bán - sáp nhập gián tiếp của doanh nghiệp nước ngoài sẽ bị đánh thuế tại Việt Nam. Tuy nhiên, Luật Mới chưa quy định chi tiết về cách tính và mức thuế suất áp dụng đối với các khoản thu nhập này, mà Luật Mới mới chỉ quy định và giao Chính phủ ban hành hướng dẫn cụ thể sau.

Khấu trừ thuế nước ngoài: Doanh nghiệp Việt Nam có thu nhập từ nước ngoài đã bị đánh thuế tại nước ngoài được phép khấu trừ số thuế đã nộp vào nghĩa vụ thuế TNDN tại Việt Nam, bất kể quốc gia nước ngoài đó có ký hiệp định tránh đánh thuế hai lần với Việt Nam hay không, và bất kể thu nhập đó đã được chuyển về Việt Nam hay chưa. Tuy nhiên, mức khấu trừ không

vượt quá số thuế TNDN phải nộp tại Việt Nam đối với khoản thu nhập đó. Đây là một thay đổi tích cực đáng kể.

Thu nhập được miễn thuế: Phù hợp với cam kết đạt phát thải ròng bằng “0” (net zero) theo COP 26, các khoản thu từ chuyển nhượng tín chỉ carbon, lãi vốn từ chuyển nhượng trái phiếu xanh và thu từ phát hành trái phiếu xanh sơ cấp sẽ không chịu thuế TNDN theo Luật Mới.

Kỳ tính thuế: Thông thường, năm tài chính của doanh nghiệp trùng với năm dương lịch. Tuy nhiên, Luật Mới cho phép doanh nghiệp lựa chọn năm tài chính khác, với điều kiện phải thông báo và được cơ quan thuế chấp thuận.

Chi phí được trừ: Theo quy định hiện hành, các khoản chi phí trên 20 triệu đồng chỉ được khấu trừ nếu thanh toán qua ngân hàng (hoặc phương thức tương tự). Luật Mới đưa ra quy định chặt chẽ hơn: chi phí được trừ phải có hóa đơn, chứng từ hợp lệ và thanh toán theo quy định về giao dịch không dùng tiền mặt. Liên quan tới vấn đề này, Nghị định 123 ngày 19/10/2020 yêu cầu người bán hàng/cung cấp dịch vụ phải xuất hóa đơn cho mọi giao dịch không phân biệt giá trị, và Nghị định 181 ngày 1/7/2025 quy định các khoản chi trên 5 triệu đồng phải thanh toán qua chuyển khoản ngân hàng hoặc các phương thức thanh toán được chấp thuận. Vi phạm Nghị định 123 và 181 có thể khiến chi phí bị loại khi tính thuế.

Ngoài ra, Luật Mới cho phép doanh nghiệp khấu trừ: (i) thuế GTGT đầu vào chưa được khấu trừ hết nhưng không thuộc trường hợp hoàn thuế; và (ii) chi phí liên quan đến giảm phát thải carbon và khắc phục ô nhiễm môi trường.

Thuế suất TNDN: Mức thuế suất phổ thông vẫn là 20%. Tuy nhiên, Luật Mới bổ sung các mức thuế suất ưu đãi cho doanh nghiệp nhỏ. Cụ thể:

- Doanh nghiệp nhỏ có thu nhập dưới 3 tỷ đồng/năm: thuế suất 15%;
- Doanh nghiệp nhỏ có thu nhập từ 3 tỷ đồng đến dưới 50 tỷ đồng/năm: thuế suất 17%.

Các doanh nghiệp khai thác khoáng sản bị áp thuế suất cao hơn. Hoạt động khai thác dầu khí bị áp mức thuế từ 25% đến 50%, trong khi hoạt động khai thác khoáng sản quý hiếm bị áp mức thuế 50%.

Phương pháp tính thuế: Thu nhập có nguồn gốc từ Việt Nam của các doanh nghiệp nước ngoài, có hoặc không có PE, đều phải chịu thuế TNDN theo Luật Mới. Tuy nhiên, Luật không đưa ra công thức cụ thể để tính thuế. Chính phủ sẽ ban hành hướng dẫn, bao gồm cả các mức thuế dựa trên doanh thu thay vì lợi nhuận.

Ưu đãi thuế: Luật Mới quy định nhiều chính sách ưu đãi thuế cho các đối tượng đủ điều kiện, căn cứ theo lĩnh vực kinh doanh và địa bàn đầu tư. Các ưu đãi bao gồm: thuế suất ưu đãi, giảm thuế và miễn thuế. Dưới đây là tóm tắt các ưu đãi theo Luật Mới:

Thuế suất TNDN	Thời hạn nộp áp dụng	Đối tượng áp dụng /Dự án	Thời gian miễn thuế	Thời gian giảm 50% thuế
17%	Không giới hạn	Quỹ tín dụng nhân dân, tổ chức tài chính vi mô, ngân hàng hợp tác xã.	Không áp dụng	Không áp dụng

Thuế suất TNDN	Thời hạn nộp áp dụng	Đối tượng áp dụng /Dự án	Thời gian miễn thuế	Thời gian giảm 50% thuế
	10 Năm	<p>A. Doanh nghiệp hoạt động trong các ngành sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sản xuất thép cao cấp; sản phẩm tiết kiệm năng lượng, thiết bị máy móc phục vụ cho sản xuất nông nghiệp, lâm nghiệp, ngư nghiệp, diêm nghiệp, thiết bị tưới tiêu, thức ăn gia súc, gia cầm và thủy sản; ▪ Sản xuất và lắp ráp ô tô; sản xuất sản phẩm công nghệ số; ▪ Đầu tư kinh doanh cơ sở kỹ thuật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV), vườn ươm DNNVV, đầu tư kinh doanh khu làm việc chung hỗ trợ cho DNNVV khởi nghiệp sáng tạo theo Luật Hỗ trợ DNNVV. <p>B. Dự án đầu tư mới tại địa bàn có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn</p> <p>C. Dự án đầu tư mới trong khu kinh tế không nằm trong khu vực có điều kiện kinh tế xã hội khó khăn hoặc đặc biệt khó khăn .</p>	Tối đa 2 năm	Tối đa 4 năm
15%	Không giới hạn	Doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực sản phẩm cây trồng, rừng trồng, chăn nuôi và thủy sản nuôi trồng, chế biến nông sản, thủy sản, nhưng không nằm trong địa bàn có điều kiện kinh tế	Không áp dụng	Không áp dụng

Thuế suất TNDN	Thời hạn nộp áp dụng	Đối tượng áp dụng /Dự án	Thời gian miễn thuế	Thời gian giảm 50% thuế
		- xã hội khó khăn/đặc biệt khó khăn hoặc không nằm trong khu kinh tế, khu công nghệ cao, khu nông nghiệp công nghệ cao hay khu công nghệ số tập trung.		
10%	Không giới hạn	<p>A. Doanh nghiệp hoạt động tại khu vực có điều kiện kinh tế xã hội khó khăn <u>và</u> thuộc ngành nghề sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuôi trồng lâm sản; • Sản phẩm cây trồng, rừng trồng, chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản, chế biến nông sản và thủy sản <p>B. Doanh nghiệp hoạt động trong các lĩnh vực;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Trồng, chăm sóc, bảo vệ rừng; sản xuất, nhân và lai tạo giống cây trồng, vật nuôi; đầu tư vào bảo quản nông sản sau thu hoạch, bảo quản thực phẩm, thủy sản; Sản xuất, khai thác và tinh chế muối; ▪ Đầu tư xã hội hóa trong các lĩnh vực giáo dục, y tế, môi trường, đào tạo nghề, văn hóa, thể thao, giám định tư pháp theo tiêu chí do Thủ tướng Chính phủ quy định; ▪ Đầu tư xây dựng nhà ở xã hội để bán, cho thuê, thuê mua theo Luật Nhà ở; <p>C. Xuất bản theo Luật Xuất bản;</p> <p>D. Hợp tác xã, liên hiệp HTX hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy sản, sản xuất muối;</p>	Không áp dụng	Không áp dụng

Thuế suất TNDN	Thời hạn nộp áp dụng	Đối tượng áp dụng /Dự án	Thời gian miễn thuế	Thời gian giảm 50% thuế
	15 năm	<p>E. Báo chí theo Luật Báo chí.</p> <p>A. Doanh nghiệp có dự án đầu tư mới trong các lĩnh vực sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Trồng, chăm sóc, bảo vệ rừng; sản xuất, nhân giống, lai tạo giống cây trồng, vật nuôi; đầu tư bảo quản nông sản sau thu hoạch, bảo quản nông sản, thủy sản, thực phẩm; sản xuất, khai thác, tinh chế muối; ▪ Xã hội hóa đầu tư giáo dục và đào tạo giám định tư pháp, giáo dục nghề nghiệp, y tế, văn hóa, thể thao, môi trường phù hợp với loại hình, tiêu chuẩn, tiêu chuẩn do Thủ tướng Chính phủ quy định; ▪ Đầu tư xây dựng nhà ở xã hội để bán, cho thuê, cho thuê mua cho các đối tượng được hưởng theo quy định của Luật Nhà ở. <p>B. Nhà xuất bản hoạt động theo Luật Xuất bản.</p> <p>C. Hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã hoạt động trong lĩnh vực nông, lâm, chế biến cá, muối.</p> <p>D. Các công ty truyền thông hoạt động theo Luật Truyền thông.</p>		
	15 năm	<p>A. Doanh nghiệp có dự án đầu tư mới thuộc một trong các lĩnh vực sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ứng dụng công nghệ cao và đầu tư mạo hiểm cho 	Tối đa 9 năm	Tối đa 4 năm

Thuế suất TNDN	Thời hạn nộp áp dụng	Đối tượng áp dụng /Dự án	Thời gian miễn thuế	Thời gian giảm 50% thuế
		<p>phát triển công nghệ cao thuộc danh mục ưu tiên phát triển theo Luật Công nghệ cao; ứng dụng công nghệ chiến lược theo quy định của pháp luật; ươm tạo công nghệ cao và ươm tạo doanh nghiệp công nghệ cao; đầu tư xây dựng và kinh doanh vườn ươm công nghệ cao, vườn ươm doanh nghiệp công nghệ cao;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sản xuất các sản phẩm phần mềm; sản xuất sản phẩm an toàn thông tin mạng và cung cấp dịch vụ an toàn thông tin mạng; sản xuất sản phẩm, cung cấp dịch vụ công nghệ số trọng điểm và cung cấp dịch vụ công nghệ số, sản xuất thiết bị điện tử theo quy định của pháp luật về công nghiệp công nghệ số; nghiên cứu và phát triển, thiết kế, sản xuất, đóng gói và thử nghiệm chip bán dẫn; xây dựng lập trung tâm dữ liệu trí tuệ nhân tạo; ▪ Sản xuất sản phẩm công nghiệp hỗ trợ thuộc Danh mục sản phẩm công nghiệp hỗ trợ ưu tiên của Chính phủ đáp ứng một trong các tiêu chí sau: <ul style="list-style-type: none"> ○ Các sản phẩm công nghiệp hỗ trợ (ví dụ: sản xuất vật liệu, phụ tùng, thiết bị, v.v.) công nghệ cao theo quy định của Luật Công nghệ cao; 		

Thuế suất TNDN	Thời hạn nộp áp dụng	Đối tượng áp dụng /Dự án	Thời gian miễn thuế	Thời gian giảm 50% thuế
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Sản phẩm công nghiệp hỗ trợ cho sản xuất các sản phẩm trong lĩnh vực dệt may, da giày, công nghệ thông tin điện tử (bao gồm cả thiết kế và sản xuất chất bán dẫn), sản xuất ô tô và các lĩnh vực lắp ráp và cơ khí mà tính đến ngày Luật mới có hiệu lực chưa được sản xuất trong nước hoặc được sản xuất nhưng phải đáp ứng các tiêu chuẩn kỹ thuật của Liên minh Châu Âu hoặc tương đương (nếu có), theo quy định của Bộ trưởng Bộ Công Thương. ▪ Sản xuất năng lượng tái tạo, năng lượng sạch, năng lượng từ tiêu hủy chất thải; bảo vệ môi trường; sản xuất vật liệu composite, vật liệu xây dựng nhẹ, vật liệu quý hiếm; sản xuất quốc phòng, an ninh, sản xuất sản phẩm động viên theo quy định của pháp luật về quốc phòng, an ninh, động viên công nghiệp; sản xuất sản phẩm công nghiệp hóa chất trọng điểm, sản phẩm cơ khí trọng điểm theo quy định của pháp luật; ▪ Đầu tư phát triển các nhà máy nước, nhà máy điện, hệ thống cấp thoát nước, cầu, đường bộ, đường sắt, cảng hàng không, cảng biển, cảng sông, bến cảng và các công trình hạ tầng 		

Thuế suất TNDN	Thời hạn nộp áp dụng	Đối tượng áp dụng /Dự án	Thời gian miễn thuế	Thời gian giảm 50% thuế
		<p>khác có ý nghĩa đặc biệt quan trọng do Thủ tướng Chính phủ quyết định.</p> <p>B. Dự án đầu tư trong lĩnh vực sản xuất đáp ứng các điều kiện sau đây:</p> <p>(i) Có quy mô vốn đầu tư tối thiểu 12.000 tỷ đồng và thực hiện giải ngân tổng vốn đầu tư đăng ký không quá 05 năm kể từ ngày được phép đầu tư theo quy định của pháp luật về đầu tư;</p> <p>(ii) Sử dụng công nghệ đáp ứng yêu cầu theo quy định của Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ</p> <p>C. Dự án đầu tư thuộc đối tượng ưu đãi và hỗ trợ đầu tư đặc biệt quy định tại Luật Đầu Tư (Điều 20.2).</p> <p>D. Doanh nghiệp có dự án đầu tư mới nằm ở địa bàn có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn.</p> <p>E. Doanh nghiệp có dự án đầu tư mới vào khu công nghệ cao, khu nông nghiệp công nghệ cao; khu công nghệ số tập trung; hoặc dự án đầu tư mới tại địa bàn có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn.</p>		

Ngoài ra, các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực xã hội hóa (giáo dục, đào tạo, y tế, môi trường, văn hóa, thể thao, giám định tư pháp) nếu đặt tại địa bàn khó khăn hoặc đặc biệt khó khăn sẽ được miễn thuế tối đa 4 năm, sau đó được giảm 50% thuế tối đa trong 5 năm.